

Arbeids- og sosialkomiteen

Deres referanse:
[Navn]

Vår referanse:
[Navn]

Saksnummer:
[Nummer]

Dato:
23.04.2025

Høring – Endringer i arbeidsmiljøloven (krav til det psykososiale arbeidsmiljøet)

Innledning

Norsk Journalistlag (NJ) er både en fagforening og en mediepolitisk organisasjon for redaksjonelle medarbeidere i redaktørstyrte medier, frilansere og de som utdanner seg til å bli journalister. Vi ivaretar medlemmenes journalistfaglige interesser, og verner om den redaksjonelle uavhengigheten og ytringsfriheten. Vi har om lag 8 700 medlemmer.

NJ jobber blant annet for å utvikle politikk og sikre vilkår som bidrar til at journalistyrket er til å leve av og med i alle livets faser, og for å tydeliggjøre skillet mellom jobb og fritid.

Vi støtter derfor regjeringens forslag om å tydeliggjøre at det psykososiale arbeidsmiljøet skal ha like mye oppmerksomhet som det fysiske arbeidsmiljøet i arbeidsmiljøloven. Vi er tilfredse med at det foreslås å lovfeste flere konkrete faktorer som det bør rettes oppmerksomhet rundt, herunder:

- uklare eller motstridende krav og forventninger.
- emosjonelle krav og belastninger i arbeid med mennesker.
- arbeidsmengde og tidspres som innebærer ubalanse mellom arbeidet som skal utføres og tiden som er til rådighet.
- støtte og hjelp i arbeidet.

I tillegg til punktene overfor, som vi slutter oss til, ber vi komiteen også vurdere om trakassering, vold og trusler og ansattes ytringsfrihet eksplisitt bør nevnes. Dette er nært relatert til det psykososiale arbeidsmiljøet.

I det følgende gjengir vi noen nøkkeltall fra våre medlemsundersøkelser som understøtter behovet for et større fokus på det psykososiale arbeidsmiljøet.

Journalistundersøkelsen

NJ kartlegger med jevne mellomrom arbeidsmiljøet for våre medlemmer. Journalistundersøkelsen, som er et samarbeid mellom Arbeidsforskningsinstituttet (AFI) og NJ, er blitt gjennomført omtrent hvert tiende år siden 1980. Ifølge AFI viser undersøkelsene at mediene er en markørbransje; utviklingstrekk som er avdekket i disse undersøkelsene har senere dukket opp i undersøkelser i andre deler av arbeidslivet.

Et eksempel på dette er utfordringene med å skillet mellom arbeid og fritid i kjølvannet av at den digitale utvikling har gjort det mulig å være tilgjengelig nær sagt døgnet rundt året igjennom. Et annet eksempel er økningen i omfanget av trusler og trakassering, som både har resultert i helsemessige utfordringer og selvsensur i arbeidet som journalist. Journalister med minoritetsbakgrunn er spesielt utsatt for denne typen uønsket oppmerksomhet.

Begge disse utviklingstrekkene ble relativt tidlig avdekket i AFIs undersøkelser. I [Journalistundersøkelsen 2012](#) kom det blant annet frem at:

- Journalister har større arbeidsmiljøbelastninger enn andre yrkesgrupper, det gjelder særlig høye kvantitative og kognitive krav, og forekomst av konflikter og vanskelig samarbeid.
- Cirka en av fem journalister opplever i høy eller meget høy grad emosjonelle krav i jobben.
- Journalister ser ut til å oppleve rollekonflikter i litt større grad enn andre.
- En urovekkende stor andel hadde opplevde å bli truet og trakassert.

I [Journalistundersøkelsen 2022](#) kom det blant annet frem at:

- En av fem fulltidsansatte jobber ukentlig mer enn 10 timer i døgnet, en av tre jobber ukentlig etter kl. 21 og halvparten jobber månedlig på søndager.
- Tre av fire føler seg helt eller delvis forpliktet til å svare på jobbrelaterte henvendelser utenom arbeidstid.
- En av tre opplever å ha blitt trakassert det siste året, mens en av ti var blitt truet.

Trakassering, vold og trusler

Arbeids- og inkluderingsdepartementet påpeker i høringsnotatet at risikoen for å bli utsatt for trakassering, vold og trusler er en alvorlig arbeidsmiljøutfordring i flere bransjer. Dette gjelder ikke minst i mediebransjen. NJ laget i 2022 en rapport om trakassering, trusler og vold mot norske journalister, som et bidrag til [Ytringsfrihetskommisjonens](#) arbeid. Rapporten baserer seg på undersøkelser gjennomført i perioden 2012-2021.

Undersøkelsene viser at slike handlinger faktisk påvirker journalistikken og utøvelsen av mediens samfunnsoppdrag i negativ retning, ved at endel journalister unngår saker og stoffområder som kan trigge aggressivitet fra den som berøres av journalistikken (Trond Idås 2021). Vi mangler oppdatert informasjon om endringer i omfanget av problemet de siste årene, men ifølge Riksadvokatens prioriteringsrundskriv fra 2021 har antallet anmeldte saker økt jevnt siden 2015. I lys av det ser vi med bekymring på at trusler og vold mot representanter for pressen ikke lenger er eksplisitt omtalt i riksadvokatens årlige prioriteringsrundskriv for 2025.

Vennlig hilsen,

Trond Idås
seniorrådgiver

Kaja Linde
politisk rådgiver/samfunnskontakt

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur.